

ELŐFIZETÉS

BELTÉREN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1. soros polt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 132

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Hétfő, november 2.

Teljes győzelmünk Stary-Sambornál.

(Galíciai harcaink eredménye. — Csernovicot támadják az oroszok. — A török flotta sikerei a Fekete tengeren. — Árvizben harcolnak Nieuportnál a németek. — Német tengeralattjáró támadása a La Manche csatornában. — Elsülyesztett angolcirkáló. — Szerbiai foglalásaink. — Olaszország állásfoglalása.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, november 1.

Budapest, november 1. Orosz-Lengyelországban újabb harcok fejlődtek. Hadállásaink ellen intézett támadásokat visszavertük. Néhány ellenséges különítményt szétugrasztottunk. Turktól északkeletre és Stary Sambortól délre fekvő területen több napos elkeseredett csata tegnap fegyvereink teljes győzelmével végződött és az előretolt ellenséget, két gyaloghadosztályt és egy lövészdandárt összes hadállásukból kivertük. Csernovicot tartják csapataink. Orosz ágyutáznak, mely főképen a görög keleti érsek székházára irányult, említésre méltó hatása nem volt Höffer vezérőrnagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökségi sajtóosztálya.)

Sikeres harcok a San nál.

Bécs, november 1. A Neue Freie Presse haditudósítója a következőket jelenti: A Deutschmeister-ezred tegnapelőtt különös sikereket ért el a San folyónál, amennyiben átcsalták rajta az oroszokat, azután mindnyájukat elfogták. Ilyenformán 18 tiszt és 1500 katonára került a Deutschmeisterek fogságába.

Csernovicot bombázták az oroszok.

Bécs: (Távira.) Csernovicból való kivonulásuk után az oroszok a várostól keletre elsáncolták magukat és október 27-én támadást kezdtek a város ellen. Újabb támadásuk azonban eredménytelen volt. A támadás megkezdése előtt

az oroszok parlamentaire utján a város átadását kérték és mikor elutasító választ kaptak, megkezdtek a város bombázását. Október 30-án újból bombázták Csernovicot, az orosz ágyuzás azonban csak néhány magánháznál, egy gyárépületben és a görög keleti érsek palotájában okozott csekélyebb kárt. A mi csapataink Csernovictól északra és északkeletre előrehatoltak és a jelentékeny orosz haderőt Kuty községig szorították vissza. Az ellenség üldözése közben különösen tüzéségünk okozott nagy pusztításokat a menekülő oroszok soraiban.

Az orosz-török háború és a Balkán-államok.

Szófia. (Táviroda.) Az orosz-török háború kitörése bizonyos elégtételt keltett. Bulgária szerepe a legtöbb politikus véleménye szerint, Románia elhatározásától függ. Valószínűtlen, hogy Románia végleges megnyilatkozása előtt itt valamit határozzanak.

Athén: (Táviroda.) A lapok megbeszélnek az új helyzetet és kijelentik, hogy a görög kormány a békét akarja és a balkáni béke egyesügedül Bulgáriától függ. Görögország örökös érdekei felett.

Konstantinápoly: Az Ikdam kifejti, hogy ha félreértésről van szó, azt lehet diplomáciai úton megoldani, az ügyet alaposan meg kell vizsgálni, hogy döntéshez jussunk. Az oroszok hibája nyilvánvaló, az orosz flotta a hibás fél, a törökök csak védelmezték magukat.

A németek előnyomulása.

Berlin, Nagy főhadiszállás közli november 1-én Belgiumban a hadműveleteket az áradások nehezítik meg, amelyeket az Yser és Ypres csatorna Nieuport melletti zsílipjeinek elpusztításával idéztek elő. Ypresnél csapataink tovább nyomultak előre, legalább hat-száz foglyot ejtettek és az angoloknak néhány ágyút zsákmányoltak. Lillétől nyugatra harcoló csapataink is előrehaladtak. Vaillinál ejtett foglyok száma mintegy ezeröttszázra emelkedett. Verdun és Lille környékén csak kisebb harcok folytak. Északkeleten csapataink tegnap is még eldöntetlen harcban állottak az oroszokkal. (Miniszterelnökségi sajtóosztálya.)

Stockholm, november 1. A "Times"-nak a francia harctéren levő tudósítója jelenti: A Woivre-ben levő francia hadállások kielégítőek, de ha a németeknek sikerül Verdun lőtávolságra megközelíteni, akkor Verdun bizonyára elesik.

Negyven hajót sülyesztett el a török flotta.

Konstantinápoly, nov. 1. (Hivatalos.) Elfogott orosz matrózok vallomásából és az orosz flotta hajói között levő aknakerakó jelenlétéből kitűnt, hogy oroszoknak az volt tervük, hogy Boszporusz bejáratát aknákkal elzárják és a török flottát, mely az aknakerakás folyán két elkülönített részre oszlott volna, teljesen megsemmisítsék. E feltevésben, hogy a megtámadtatás veszélyének van kitéve és abban a hitben, hogy az oroszok ellenségeskedést előzetes hadüzenet nélkül megkezdik: a török flotta üldözésbe vette az oroszokat és szétugrasztotta. Flotánk Szabasztopol bombázta és Novorosijak kikötőben elpusztított ötven petrolium raktárt, negyven katonai szállítóhajót, több gabona raktárt és drótnélküli táviróállomást, azonkívül Odessza előtt egy orosz cirkálót elsülyesztett és egy másik orosz cirkálót súlyosan megrongált, mely alkalmasint szintén elsülyedt. Az orosz önkéntes flottának egy hajója ugyancsak elsülyedt. Odesszában és Szabasztopolban öt petroliumtartályt pusztított el tüzelésünk. (Miniszterelnökségi sajtóosztálya.)

Bécs, november 1. A "Zeit" jelenti Berlinből: A Yalta és a Kazbeek nevű orosz gőzösök a Fekete tengeren aknába ütköztek és elsülyedtek.

Bécs, november 1. A Neue Freie Presse jelenti Konstantinápolyból: A trapezanti rendes járatu orosz gőzös nem érkezett meg.

Szófia. (Táviroda.) Várna és Sebastopol között a kábelt elvágták.

Elutazott a konstantinápolyi orosz nagykövet.

Konstantinápoly, november 1. Az orosz nagykövet ma családjával különvonaton elutazott. Ugyanezzel a vonattal utazott el a nagykövetség többi tagja is családjával, valamint nagyon sok orosz előkelőség. Az oroszok Bulgárián és Románián át utaztak. Mindazoknak az államoknak diplomáciai képviselői, amelyek nem állnak ellenséges viszonyban Oroszországgal, megjelentek az állomáson, hogy elbucuszának az orosz nagykövettől. Általános feltűnést keltett, hogy a francia és angol nagykövetek nem jelentek meg a bucsuzásnál.

Pétervár. (Táviroda.) Az orosz alattvalók védelmét Törökországban Olaszországra bízták.

Német tengeralattjáró a La Mancheban.

LONDON. (Táviroda.) A La Manche csatornán német tengeralattjáró naszád torpedó-lövege elsüllyesztette a Hermes nevű régi cirkálót. A legénységet megmentették.

Páris, november 1. A Le Journal írja pétervári távirat alapján. Helsingforstból jelentik, hogy egy erős német flotta-különítmény Henrik herceg vezérése alatt az Aland szigetek körül cirkál. Az Aland szigetek tudvalevőleg a Balti tengerben vannak. A szigetek Oroszországhoz tartoznak és 25.000 lakosuk van.

Moltke vezérkarl főnök nagybeteg.

Amsterdam, október 28. A hollandiai lapok jelentése szerint a német vezérkar főnökének, Moltke Hellmuth grófnak állapota válságosra fordult. A nagybeteg a főhadiszállásról Berlinbe szállították.

Csingtau ostroma.

Berlin. (Táviroda.) Csingtau általános támadása szárazföldi és tengeri oldalról délelőtt megkezdődött.

Ujabb hódításunk Szerbiában.

Budapest, november 1. Csapatunk, amelyek annak idején a Macsvába bevonulva ott sodronykadályokkal védett kemény erődítésekre találtak és ezeken hosszas, nehéz harcok árán két nappal ezeltt Ravajenél rést törtek, ma újabb nevezetes eredményeket értek el. Bár a szerbek kétségbeesett ellentállást fejtettek ki és némely részben a mocsaras Macsva nehezen járható, a Száván és Drinán átkelt összes csapatunk a széles arcvonalban folytatták előrenyomulásukat és bevették Crnabanát, Banavo-

polie, Radenkovic, Gluski és Tabanovic helységeket. Potiorek tábornagy. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az olasz kormány válság és az európai háború.

Róma: (Táviroda). Rubini pénzügyminiszter a katonai kiadásokra háromszáz millió új adót kívánt. A többi kabinetttagok a jelenlegi pillanatot nem találták alkalmasnak erre, mivel a pénzügyi és külügyi tárca betöltetlenek. A kabinet elhatározta lemondását. Új kabinet-alakítással Salandra vagy Giolitti lenne megbízva. Giolitti, mint a hármasszövetség híve, kabinetjét hasonló meggyőződésű tagokból állítaná össze, aminek hatása érezhetővé válna Olaszország magatartásán.

Berlin. (Táviroda.) A Post jelentése szerint megállapítható, hogy az olasz érdekek tekintetbevételével Lybia izlám lakosságát a háborútól távol tartják. (Beavatott helyről eredő információ szerint Törökország és Olaszország között a tripoliszi háború békekötésében megegyezés jött létre arra, hogy a törökök Olaszországnak más téren teendő intézkedései ellenében Tripoliszban nem szítanak harcot egy európai háború esetén.)

Bécs, november 1. A Zeit jelenté Turinből: A franciák a Nigeria és Cirenó olasz gabonaszállító gőzösökön kívül a Sylvia nevű génuai gőzöst is, amely Argentínából jött, feltartóztatták és Toulonba vitték.

Kitüntetett hős aradi tisztek.

(Királyi elismerés vitéz magatartásért.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 1.

A „Vörös őrdögök”, a mi gyönyörűsége honvédhuszárjaink mellett, mint a hivatalos lap mai száma közli, királyi elismerésnek jele, hadi érdemrendek díszítik. A harmadik honvédhuszárezrednek aradi osztályának kiváló vitézei az egész aradi társadalomnak végtelenül szimpatikus tagjai vitéz magatartását hivatalosan is megállapítja a király, de mi már azzal a tudattal szórtuk a virágot rájuk mikor harcba indultak, hogy ők lesznek ennek a világháborúnak legrettentetlenebb hősei, legnépszerűbb katonái. Büszkévé tett bennünket újra és újra minden hír, amely az aradi honvédhuszárok regubeli tetteiről mesélt nekünk. Az egész világ sajtója, az ellenséget sem véve ki, az ő dicsőségüket zengette. Az ő mellükre úgy illik az érdemrend, mint az égbe a csillag, mint a szép leány keblére az illatos virág.

A hősök ezredének vitéz parancsnokai Kisruszka Cserepy Árpád alezredes nyitja meg a sort, aki három sebből vérezve volt kénytelen elhagyni a csatateret. A király az ellenség előtt tannelt vitéz és eredményteljes magatartásának elismerésül a hadi díszítményes III. osztályú vaskorona rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta neki.

Az aradi osztály parancsnokának, ovári Szeőke Bálint őrnagynak, a katonai érdemkeresztet a hadi díszítményt, vetterdi Olasz Ödönnek, Thomka Zoltán és Polgár Sándor századosnak a hadi díszítményt katonai érdemkereszttel adományozta a király. Rózsafi Antal, görögdi és tapolcai Görgey Miklós, Körmeny-Ekes Károly századosoknak valamint Kövesi Ferenc és Haberstumpf Jenő főhad-

nagyoknak a legfelső dícsérő elismerés tudtul adandó és a bronz katonai érdem-érem a katonai érdemkereszt szalagján kiutalandó a király parancsából.

Háziezredünk példás és vitéz magatartását újlag elismerte az uralkodó, aki most ismét kitüntetésre méltatta négy kiváló tisztjét a 33. gyalogezrednek.

Az ellenséggel szemben vitéz magatartásuk elismerésül Tullits László századosnak a katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel ajándékozta, Wánger Lajos főhadnagyok, Tóth Győző hadnagyok és Pacurak Brutus tartalékos hadnagyok a legfelső dícsérő elismerés tudtuladását parancsolta meg.

Halottak napja. (Ünnep az aradi katonai temetőben.) Az 1914-es esztendőben minden nap a halottak napja. Ujsirokatásnak, melyeknek halottait gyászal, de büszkeséggel siratjuk naponta. És amikor a naptár szerint is ránk virradt ez a szomorú őszi nap, amelyet minden évben a fájó emlékezésnek szentelünk, a kegyelet virágszájai elsősorban azokra a frissen hantolt sírokra hulltak, amelyeknek csendes lakói a hazáért áldozták fel ifju életüket. Az aradi katonai temetőben megható gyászünnepélyt tartottak azoknak a hősöknek a lelki üdvéért, akik az aradi katonai kórházban haltak meg. Hegedűs Ede alezredes állomásparancsnok vezetésével megjelentek a temetőben az Aradon tartózkodó katonaság nagyrésze és könyező szemekkel, megindultan, meghatottan álltak körül a katonák halott bajtársaik sírját. A katonazenekar gyászdalokat játszott, a Gutenberg-dalkör énekelt és a nagy számú közönség, amelyet a hegyaljai villanyos különvonata szállított a temetőbe, teleszorta virágokkal minden egyes hősnak a sírját. A többi temetőben is szép őszi virágok borultak minden sírdomb felé. De a katonákról nem feledkeztek meg itt se: a Vöröskereszt egyesület javára gyűjtöttek a temetőben és jelentékeny összeget hozott a nemes célnak ez a gyűjtés.

HIREK.

Wieser Aladár halála.

(Arad helyettes főszámvevője elhunyt a déli harctéren.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 1.

Arad város egyik legértékesebb tisztviselőjének és az aradi ur társadalom egyik rendkívül nagyrabecsült szimpatikus tagjának tragikus haláláról kapott ma reggel távirati értesítést a serajevói katonai kórház parancsnokságától Czobor Ottó igazgató tanító. A keves szavu sürgöny azt adta hírül, hogy Wieser Aladár népfőlkelő hadnagy október 31-én ott meghalt.

Fekete zászló tudatta a város gyászát. A városházára tüzték ki a törvényhatóságot ért súlyos csapásnak komor jelvényét. Öszinte és mély részvét fakadt a megrázó hír nyomán mindenütt, mert az elhunyt úgy hivatalos állásban, mint pedig ama társadalmi akcióban, ahol szerepet vállalt kiválóan képzett, tartalmas, komoly és becsületes puritán jellemű munkásnak bizonyult.

Nagy és igazi lelkesedéssel tett eleget a mozgósítási parancsnak és a déli harctérről írott leveleiből is az tűnt ki, hogy a csatában is azzal a megbízhatósággal és komolysággal végzi kötelességét, amely minden ismerősének és felelősének becsülését a polgári életben is biztosította, részére.

A múlt héten küldött értesítést bátyjának arról, hogy megbetegedett és sérülése miatt a serajevói kórházban megoperáltak. Biztatás volt e sorokban és ígéret, hogy hazajön és itt pihenni ki a háború fáradalmait.

Halálának közvetlen okáról a kórház nem küldött értesítést, Czobor igazgató ma reggel Szerajevóba utazott, miután előzőjén sürgönyileg azt kérte, hogy a temetést ha lehet, megérkeztéig halasszák el.

— Vilmos császár vaskeresztje. Münchenből jelentik: A bajor király kezdeményezésére Vilmos császárt felkérték, hogy viselje a vaskeresztet a dícsőséges német hadsereg tisztletére. A császár kijelentette, hogy viselni fogja. Lajos bajor király a császárnak a katonarend nagy keresztjét adományozta emlékül. (Tudni kell, hogy a vaskeresztet kizárólag a harctéren lehet kiérdemelni és azt a német hadsereg hőseinek a császár adományozza. Természetes, hogy a császár önmagát nem díszíthette föl a legszebb német rendjellel és ezért a német birodalom országainak uralkodói kérték meg a vaskereszt viselésére a nagy német seregek nagy és zseniális fővezérét, aki épúgy a csatateren érdemelte ki a vaskeresztet mint kitüntetett katonái.)

— Kitüntetés és vitézségi szalagon — három postáskisasszony. A király legfelső elhatározásával az ellenség előtt tanusított kiválóan kötelességű magatartásuk elismerésül: Pálinkás Ilona bázisai posta- és táviradkezelőnőre, továbbá Gregurincic Zlata klenáki posta- és táviradkiadónak és Baráth Éva klenáki posta- és táviradhivatali kisegítőnek az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. Mind a három postáskisasszony exponált helyen levő postahivatalban higgadtan és jól teljesített szolgálatot, amikor a szerb betörések és bombázások tenyegették Bázisát és Klenákot.

— Halálozások. Steiner János dr. Temes vármegyei tb. főügyésze és törvényhatóságának tagja, a lippai munkapárt alelnöke folyó hó 31-ikén életének hatvankettedik évében elhunyt. Temetése november 2-án délelőtt fél tizenegykor lesz a lippai izr. temetőben.

Özv. Sonn Bernátné szül. Polák Lujza október 31-én, délután 6 órakor, 88 éves korában hosszú szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése november hó 2-án, délután 2 órakor ksz Forray-utca 2. sz. alatt.

— Tűz a valonai bazárban. Valonából jelentik: A bazárban tűz támadt. Az olaszok az oltásnál segédkeztek. A kár nagy.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.